

Çevre Sağlığı Kavramı, Tanımı

Çevre;

İnsanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır.

Çevre

- Doğal çevre
- Yapay çevre

Çevre

- Fizik çevre; iklim, hava kirliliği, toprağın yapısı, atıklar, çevre kirliliği vb. faktörlerden oluşmaktadır
- Biyolojik Çevre; hastalığa yol açan mikroorganizmalar, vektörler (eklembacaklı ve kemiriciler)
- Sosyokültürel çevre, nüfus artışı, yoksulluk, eğitim düzeyi, gelir dağılımındaki adaletsizlikler vb

“ÇEVRE” NİN HALK SAĞLIĞI TANIMI

- Bireyin dış tarafındaki her şey!
- Topluların sağlık durumunu etkileyebilecek fiziksel, kimyasal biyolojik, sosyal ve kültürel faktörlerin tümünü kapsar

Çevre Sağlığı

- Eskiden çevre sağlığı insan ve toplum sağlığını doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen fiziksel, kimyasal, biyolojik, sosyal ve psikolojik etkenlerin belirlenmesi ve kontrol altına alınması uygulamaları olarak tanımlanırdı. Ancak insan merkezli yaklaşımların diğer canlılara ve ekosistemlere verdiği zararın sonuçlarının görülmesinden sonra bu tanım insan ve diğer canlıların ve topluluklarının sağlığını gelecek nesilleri ve doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen fiziksel, kimyasal, biyolojik, sosyal ve psikolojik etkenlerin belirlenmesi ve kontrol altına alınması uygulamaları şekline dönüşmüştür.

Çevre Sağlığı

- Çevre sağlığı çevrede bulunan fizikojeokimyasal, biyolojik, sosyal, psikososyal faktörler tarafından belirlenmekte ve yaşam kalitesini de etkilemektedir. Bir halk sağlığı dalı olarak koruyucu uygulamalara ağırlık verir. Çevre nedenli hastalıkları konu edşnen hekimlik alanına ise çevre hekimliği denir. Klinik bir daldır, tanı ve tedavi uygulamaları daha ağırlıklıdır.

Çevre Sağlığı

- Çevre sorunu ise canlıların varlıklarını sağlıklı olarak sürdürülebilmesini ve sürekli olarak geliştirilebilmesini kısıtlayan, güçleştiren ve giderek ortadan kaldırılabilen her türlü süreçtir.
- Sağlık ve çevre ilişkisi boyutunda konu ele alındığında çevre kişi üzerindeki dış etkilerin bütünüdür. Aynı zamanda çevre yaşamı sürdürme ve sağlama sistemidir. Bu sistemin en temel öğeleri su, hava, yiyecek, barınak ve kararlı küresel çevredir.

Çevre Sağlığı

- İnsan ve diğer canlıların ve topluluklarının sağlığını ve gelecek nesilleri doğrudan ve dolaylı olarak etkileyen fiziksel, kimyasal, biyolojik, sosyal ve psikolojik etkenlerin belirlenmesi ve kontrol altına alınması konu alan halk sağlığı dalı çevre sağlığıdır.
- Çevre sağlığı birçok meslek grubunun ve bilimsel disiplininin ekip hizmeti sunmasını gerektiren önemli bir sağlık sorunudur. Birçok sektörün işbirliği olmadan çevre sağlığı sorunlarının çözümü mümkün olmaz

Çevre Sağlığı Tanım ve Kapsamı

-DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) Sağlık tanımı ve Çevre sağlığı açısından önemi

–Kyoto Protokolü

– Ekoloji ve Ekosistem

– Çevre Kirliliği

DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) Sağlık tanımını

- **Dünya Sağlık Örgütü** anayasasında **sağlık** şöyle tanımlanmıştır: “**Sağlık** sadece hastalık ve sakatlığın olmayışı değil, bedence, ruhça ve sosyal yönden tam iyilik halidir.” Bu tanımda bedence ve ruhça iyilik hali **sağlığın** bilinen yönüdür.

KYOTO PROTOKOLÜ

Kyoto Protokolü; 1997 yılında imzaya açılmış ve 2005 yılında yürürlüğe girmiştir.

Kyoto Protokolüne taraf olmanın temel amacı, sera gazı emisyonlarını sınırlama ya da azaltma taahhüdünde bulunmaktır.

Protokolün Ek-B listesinde yer alan ülkelerin toplam sera gazı emisyonlarını 2008-2012 döneminde, 1990 yılı seviyesinin en az %5 altına indirmesini taahhüt etme zorunluluğu bulunmaktadır.

Çevre Sağlığına Etkisi Olan Faktörlerin Sınıflandırılması

- Kimyasal Ajanlar
- Biyolojik Ajanlar
- Fiziksel Ajanlar
- Sosyo-ekonomik Faktörler

Çevre Sağlık ilişkisi

“ÇEVRE SAĞLIĞI BİLİMLERİ” NİN TANIMI

□ Çevre Sağlığı Bilimleri

“Çevredeki, insan sağlığını etkileyen faktörleri inceleyen bilimler”

□ Faktörler hava, su, toprak veya besinlerdeki kirleticilerdir

□ İnsanlara solunum, yeme veya emilme yolu ile geçer

□ Sağlığı bozucu etkileri vardır

“ÇEVRE SAĞLIĞI BİLİMLERİ” Nİ OLUŞTURAN DALLAR

- Çevre epidemiyolojisi
- Çevresel toksikoloji
- Çevre mühendisliği
- Koruyucu hekimlik
- Çevre hukuku

ÇEVRE SAĞLIĞI ÇALIŞMALARI

- ❑ Çevre sağlığı uygulamaları sağlığı etkileyebilen çevresel faktörlerin değerlendirilmesi, ıslahı, kontrolü ve önlenmesini kapsar
- ❑ insan sağlığını daha da iyileştirilmesi açısından çevre sağlığı önem taşır
- ❑ Çevre sağlığı çevresel bozulma ve iklim değişikliği gibi sorunlar ile kirlenmiş su ve besin, kimyasallarla maruz kalma gibi tehlikelere karşı alınması gerekli önlemler üzerinde durur

ÇEVRE SAĞLIĞI ÇALIŞMALARININ ORGANİZASYONU

Çevre Sağlığı çalışmalarının organizasyonu

- ✓ Strateji ve standart geliştirme ve izleme
- ✓ Halka danışmanlık ve risk haberleşmesi
- ✓ Acil durumlarda sağlığın korunması
- ✓ Çevre sağlığı etki değerlendirmesi
- ✓ İskan ve barınacak yer standartlarının oluşturulması
- ✓ Çevre sağlığı hakkında halka eğitimi ve bilgi verme
- ✓ Çevre sağlığı araştırmaları
- ✓ Çevre sağlığı ve ilgili düzenlemeler (gıda, su, hava, atık yönetimi ve planlama) gözden geçirme ve geliştirme
- ✓ Kanun ve yönetmelikleri oluşturulması, uygulanması ve izlenmesi
- ✓ Şikayetlerin araştırılması

ÇEVRESEL ETKENLERİN SINIFLANDIRILMASI

Çevresel Etkenler

Kimyasal

Biyolojik

Fiziksel

Sosyoekonomik